

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

7/98
ročník 8

Nový pomník na českém hřbitově v Malině

Nový pomník na českém hřbitově v Malině na ukrajinské Volyni je skutečností. Dlouhá cesta od zrodu myšlenky, přes obtávkou krajskou finanční sbírku, mnohé čtené jednání Celostátního výboru SČVR a jeho skupiny pro stavbu pomníku, projektovou přípravu, jednání na mnoha úřadech, je ukončena. V den padesátiletého výročí malinské tragédie byl nový pomník slavnostně vysvěcen.

V průběhu přípravy a realizace stavby pomníku se vyvíjela představa o velikosti a rozsahu prací souvisejících se stavbou pomníku. Dnes už nelze mluvit jen o pomníku, ale o památkové sestávající z těchto samostatných objektů: pomník, úprava hromadného hrobu malinských mučedníků, nová úprava a oplocení celého hřbitova a přístupové cesty osazené lipovou alejí. V současné době nejsou hotové ještě ani dílčí rozbudné práce na samotném pomníku. K určení dalšího postupu prací, finanční náročnosti, dozorování při provádění na místě samém, vyřešení majetkoprávních vztahů a určení následného uživatele dokončeného díla, je nutné, aby dosavadní skupina pracovala dál.

Vlastní pomník.

Pomník stojí na definitivních železobetonových základech, jednotlivé kamenné prvky jsou sestaveny do ucelené konstrukce, jsou vyhotoveny všechny grafické práce. Dodatečně podí rozhodnuto ještě provést jejich oplocení. V den svěcení pomníku byl oplocen pouze kříž na střední desce. Vše ostatní na oplocení teprve čeká.

Úprava hromadného hrobu.

Společný hrob ponechat volně přístupný není z pietních důvodů vhodné. Nelze připustit, aby kdokoli, aniž by si byl vědom, že vstupuje na místo posledního spánku mučedníků, se tam volně pohyboval. Proto je nutné vybudovat na obvodu hromadného hrobu přírtečné ohrázení. Tvořit by je měly kamenné obrubníky a sloupky, vzájemně propojené těžkými řetězy.

Přístup k pomníku řeší navrhovaná cesta s šíří 120 cm z neletělých kamenných desek a k pochůzce podél pomníku poslouží cestička položená šířky ze stejných desek. Povrch samotného hromadného hrobu lze ponechat v přírodním stavu. Po obou stranách pomníku, v ohrázení společného hrobu, by měly být vysazeny okrasné keře a květiny.

Úprava a oplocení malinského hřbitova.

Silně zdevastovaný starý hřbitovní plot

již byl odstráněn a nahrazen novou konstrukcí. Kolem celého hřbitova včetně rozšířeného předpolí pomníku o 15 m, mezi kovovými sloupky, zabetonovanými v rozteči 2,5 m, jsou přivařeny plotové rámy z uhlíkní, vyplněné svislými ocelovými tyčemi tloušťky 1 cm. Chybí náter nové konstrukce. Křoví na hřbitově je zčásti vymýcen, přerostlá tráva pokosena a ušlechť dřeviny pokáceny. V den slavnosti svěcení pomníku bylo provedeno hrubé vyčištění celého hřbitova. Zbylé pomníky jednotlivých hrobů hřbitova nemají vždy vsivlou polohu, jsou různé vychýlené. Troza zbylých ohrádek nebo navršená hlína jen sem tam připomínají místa hrobů. Vzhledem k pojímání malinského hřbitova jako centrálního pietního místa volyňských Čechů na Ukrajině, bylo by žádoucí celý hřbitov pojmut jako hřbitovní park.

Přístupová cesta na hřbitov.

Český hřbitov dnes v Malině stojí uprostřed zemědělsky obhospodařovaných polí, a tím je zcela nepřístupný. Dosed je budoucí cesta dojednána co do trasy. Samotné provedení a vysazení lipové aleje, bránici novému rozorání cesty zatím dojednáno není. Ustní jednání, vedená s příslušnými úřady a podniky, však dávají naději, že v roce 1999 dojde i k její realizaci.

Zkušenosti, získané při stavbě pomníku a provedení oplocení hřbitova jednoznačně svědčí o tom, že i všechny další práce na uvedených objektech, s výjimkou zclacení pomníku, by se měly zajistovat prostřednictvím místních pracovníků a firem. Z naší strany je velmi nutná požadavky přesné technicky specifikovat, provádění prací dozorovat a zorganizovat. To vše, vedle finančních nákladů, si vyžadá značné organizační úsilí. V neposlední řadě bude nutné vzít v úvahu i místní společenské okolnosti provázející svěcení pomníku, jejichž pozadí není pro nás dostatečně čitelné.

Závěr.

Velkým shromážděním volyňských krajanů, místních obyvatel a oficiálních hostů, kladením smutečních věnců, pietními projevy a posvěcením pomníku, slavnostní panychidou, slouženou českými pravoslavnými duchovními, bylo dne 13. 7. 1998 korunováno množstvím práce a dobré vůle široké obce volyňských Čechů.

Společné dílo však ještě není v plném rozsahu dokončeno. Památník musí vyjádřovat, že se jedná o společný hrob mnoha obětí, že se stane veřejným pietním areálem a použitím cílem volyňských krajanů a místních obyvatel a bude též vyjadřovat i mezinárodní rozměr tragických událostí. Čeká nás proto ještě hodně další práce a úsilí.

Podrobný průběh pietních aktů v Malině a později v Zatici včetně smutečních projevů budou uveřejňovány později.

M. Pánková, O. Rejchrt, V. Dufek

30. výročí úmrtí Eduarda Beneše

Dne 3. září 1948 zemřel ve vězení své vile v Sezimově Ústí druhý prezident Československé republiky Dr. Edv. Beneš. Dramatické dny tohoto roku ale i let předcházejících mají dnešní současníci ještě v živé paměti. Patří k nim především i současní volyňští Češi. Do jejich života vstoupil pan B. velmi výrazným, dominantním způsobem. Ve své touze vrátit se z ciziny do své staré vlasti v ní spatřoval jedinou naději, k němu byli upřeny jejich oči, k němu se obraceli s opakovanými žádostmi o pomoc v tomto směru. Nikdy je neodmítl. Vždy pomáhal a reemigrace se uskutečnila. Zapsal se tak do jejich dějin zlatými písmeny.

Nyní jsou potěšení, že u příležitosti tohoto výročí se přišli poklonit a vzdát hold zesnulému prezidentovi nejen představitelé České republiky, tj. předseda vlády Miloš Zeman a předseda parlamentu Václav Klaus a jiné významné osobnosti našeho politického a společenského života. Jsou rovněž potěšení, že tato událost byla zaznamenána sdělovacími prostředky. U příležitosti tohoto významného výročí je nutno si připomenout, že tento velký muž se rozhodujícím způsobem podílel na vzniku ČSR. Svědčí o tom známá věta, vyslovená T. G. Masarykem: "Bez Beneše bychom republiku neměli." Záhy vznikl v mezinárodním měřítku. Byl nejmladším ministrem zahraničních věcí. Proslavil naši republiku ve Společnosti národů. V ní spatřoval záruku evropského míru a svobodného Československa.

V osudných dnech našich dějin v r. 1938 zůstal osamocen. Zradil ho spojení Francie, Anglie, k Hitlerovi se přidalo Polsko, Maďarsko a Slovensko. Na pomoc nepřišel Sovětský svaz. Ale ani uvnitř republiky neměl patřičnou podporu. Tíha rozhodování ležela jen na něm. Rozputavá vůle považoval za hazard všemi odsouzený k nezdaru. Dosed nikdo na faktech nevytvářel správnost jeho rozhodnutí, byl by nadmíru bolestný.

O deset let později, v roce 1948, byl opět postaven před řešení osudových událostí národa. Znovu se republika ocitla v obklíčení SSSR a jeho satelitů a bez naděje na pomoc zapadných mocností. Byli jsme v sovětské síře. Opět osamocněným a již i nemocným mužem vyřkyjící, že nezabrání komunistickému puči. Kdo však jiny by mu byl zabránil, nikdo z nich neuvádí. Tehdy to rovněž nebylo možné.

